

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2013/2045(INI)

30. 5. 2013

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

na téma „Boj proti nezaměstnanosti mladých lidí: možná řešení“
(2013/2045(INI))

Navrhovatelka: Roberta Angelilli

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro zaměstnanost a sociální věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že se nezaměstnanost mladých žen (mladších 25 let) zvyšuje (z 18,8 % v roce 2009 vzrostla na 22,1 % v roce 2012) a podle posledních dostupných údajů nyní dosahuje 22,9 %; vzhledem k tomu, že jsou otázky jako odrazování, sebevylučování a nespokojenost s prací stále častější; vzhledem k tomu, že mladé ženy i nadále mají na pracovním trhu horší podmínky než mladí muži, a vzhledem k tomu, že v důsledku této skutečnosti vznikají významné ztráty v oblasti potenciálu k hospodářskému růstu v Evropě, neboť se nedostatečně využívají schopnosti vysoce kvalifikovaných žen;
- B. vzhledem k tomu, že je v EU více než 2 miliony volných pracovních míst, které se nedaří obsadit; vzhledem k tomu, že v důsledku krize také došlo k odchodu velkého počtu žen z pracovního trhu, což znamená, že jsou nedostatečně využívány lidské zdroje a schopnosti; vzhledem k tomu, že zvýšení účasti žen patří k naléhavým politickým cílům;
- C. vzhledem k tomu, že často vysoké ceny služeb péče o děti společně s jejich nedostatečnou dostupností mají negativní dopad na zaměstnanost mladých matek;
- D. vzhledem k tomu, že mladí lidé jsou jednou ze sociálních skupin, na které má současné zhoršení situace na trhu práce největší dopad, a jsou tak více vystaveni riziku nezaměstnanosti, nejistému zaměstnání a nízkým mzdám, a to i přesto, že mají vyšší úroveň vzdělání než předešlé generace;
- E. vzhledem k tomu, že se zvyšuje počet vysokoškolských absolventů, kteří mají vyšší kvalifikaci než je pro volná pracovní místa potřeba, nebo kteří naopak nemají potřebné pracovní zkušenosti;
- F. vzhledem k tomu, že 60 % absolventů vysokých škol jsou ženy, které jsou často obsazovány do funkcí s nižšími kvalifikačními požadavky či s nižším platovým ohodnocením; vzhledem k tomu, že na mladé ženy mají rovněž dopady genderové rozdíly v zaměstnání i mimo něj, což má za následek rozdíl v platech (v současnosti 16,2 %) i v důchodech;
- G. vzhledem k tomu, že pružnost a nejistota zaměstnání mají větší dopad na zaměstnanost žen než mužů: ve třetím čtvrtletí roku 2012 představovaly ženy přibližně 60 % všech zaměstnanců pracujících na částečný úvazek ve věkové skupině 15–24 let; vzhledem k tomu, že ve stejné věkové skupině představovaly ženy 64 % zaměstnanců s pracovní smlouvou na dobu určitou ovšem s vysokoškolským vzděláním (magisterské a postgraduální studium);
- H. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometru zaměřeného na ženy a genderové nerovnosti v souvislosti s krizí, který byl publikován dne 26. února 2013, zaměstnavatelé při výběru personálu používají genderová kritéria na úkor odborných znalostí a dovedností žen; mezi otázky, které při pracovních pohovorech zaměstnavatele nejvíce zajímají, patří otázky týkající se mateřství (49 %), po kterých následují otázky o pracovní pružnosti (35

%) a fyzickém vzhledu (33 %), zatímco u mužů se přikládá větší význam pracovním zkušenostem (40 %) a odborné kvalifikaci (38 %);

- I. vzhledem k tomu, že mladých osob kategorie NEET (tj. osob, které nepracují, nestudují a nenavštěvují kursy profesní přípravy) je již 7,5 milionu, tj. 12,9 % mladých Evropanů ve věku mezi 15–24 lety, náklady, které tato situace přináší, představují 1,2 % HDP Evropské unie, přičemž přes 30 % nezaměstnaných osob ve věku pod 25 let v EU je bez zaměstnání déle než 12 měsíců; vzhledem k tomu, že počet žen kategorie NEET ve věku 15–24 let vzrostl ze 12,9 % v roce 2009 na 13,4 % v roce 2011 (u mužů ve věku 15–24 let vzrostla hodnota ze 12,4 % na 12,9 %);
- J. vzhledem k tomu, že v budoucnu hrozí nebezpečí vzniku „ztracené generace“ mladých lidí a že jsou ženy jednou z rizikových skupin čelících nezaměstnanosti;
- K. vzhledem k tomu, že ženy jsou ve větší míře závislé na sociálních dávkách, které jsou v době hospodářské krize snižovány, v důsledku čehož vzniká tzv. nová diskriminace; vzhledem k tomu, že 31,4 % žen ve věku 18–24 let je ohroženo chudobou a sociálním vyloučením (u mužů ve stejné věkové kategorii se jedná o 28,3 %);
- L. vzhledem k tomu, že mladí lidé vstupují v důsledku krize na trh práce později; vzhledem k tomu, že navzdory článku 19 SFEU, směrnici 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000 a směrnici 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 mladé ženy při vstupu na pracovní trh nadále trpí věkovou a genderovou diskriminací; vzhledem k tomu, že přístup na oficiální trh práce je obtížnější pro ženy ze zranitelných sociálních skupin, a to včetně etnických menšin;
- M. vzhledem k tomu, že cíle strategie Evropa 2020 stanoví pro lidi ve věku mezi 20 a 64 lety 75% míru zaměstnanosti, míru předčasného ukončení školní docházky nižší než 10 % a odstranění rizika chudoby alespoň u 20 milionů osob;
- N. vzhledem k tomu, že mateřství mladým matkám často brání ve vstupu na trh práce a přispívá tak ke zvětšování rozdílů v zaměstnanosti mužů a žen;
 - 1. vítá, že Rada přijala doporučení o zřízení evropské záruky pro mladé lidi;
 - 2. vyzývá členské státy, především ty s největší mírou nezaměstnanosti mladých lidí, aby bezodkladně prováděly opatření stanovená v systému záruk pro mladé lidi, a to pro všechny mladé lidi bez ohledu na jejich úroveň vzdělání a sociální původ až do věku 30 let, přičemž by měly ve všech fázích příprav, plánování a provádění těchto opatření zohlednit genderová hlediska; vyzývá členské státy, aby vytvořily střediska pro zaměstnanost s vhodně vyškolenými pracovníky, která by mohla účinně provádět politiky zvyšující informovanost a poskytovat a zajišťovat specifické podmínky pro ženy, aby se mimo jiné zabránilo dlouhodobé nezaměstnanosti a riziku sociálního vyloučení;
 - 3. zdůrazňuje, že k realizaci systému evropské záruky pro mladé lidi vyžaduje veřejné investice, které budou podporovat tvorbu nových pracovních míst, vytvářet trvalá pracovní místa s náležitými pracovními smlouvami a respektovat kolektivní vyjednávání o mzdových otázkách a zásadu stejné odměny mužů a žen za stejnou práci;

4. vyzývá členské státy, aby prováděly opatření řešící genderové nerovnosti, která by zohledňovala zranitelné sociální skupiny, včetně osob s postižením, migrantů a svobodných matek;
5. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření, jejichž cílem je podněcovat, prosazovat a podporovat zakládání nových podniků a samostatnou výdělečnou činnost ze strany mladých žen, a to tím, že jim zajistí vzdělávání, poradenství a snazší přístup k úvěrům a mikroúvěrům s výhodnějšími podmínkami a fiskální nástroje, především pak pro MSP;
6. vyzývá členské státy, aby prováděly politiky k podpoře účasti žen v sektorech a na pracovních místech, kde jsou nedostatečně zastoupeny, jako je například oblast vědy a technologií (v roce 2009 tvořily v EU ženy pouze 33 % výzkumných pracovníků) a v hospodářském a finančním sektoru, neboť pokud by si ženy volily takovou profesní dráhu, zvýšilo by to jejich konkurenceschopnost na pracovním trhu;
7. vyzývá členské státy, aby podporovaly programy celoživotního vzdělávání a příležitosti k rekvalifikačním kurzům, které by studentkám a již pracujícím ženám usnadnily změnit pracovní místo;
8. připomíná Komisi a členským státům, že se zavázaly ke splnění cílů strategie Evropa 2020 týkajících se dosažení 75% míry zaměstnanosti žen i mužů a upozorňuje na to, že následkem současné úrovně nezaměstnanosti mladých lidí může být generace žen vyloučených z pracovního trhu a může dojít ke zvýšení jejich přehlížení a zranitelnosti;
9. vyzývá Komisi a členský státy, aby bojovaly proti genderové segregaci, jak v oblasti vzdělávání, tak na pracovním trhu stanovením zvláštních vzdělávacích a školicích kurzů a výuky založené na neustálé zpětné vazbě, a splnily tak závěry stanovené ve sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2012 nazvaném „Přehodnocení vzdělávání“ (COM(2012)0669) kombinováním politik týkajících se vzdělávání a odborné přípravy s cílenými politikami zaměstnanosti pro mladé ženy a prosazováním a poskytováním pobídek k zaměstnávání žen ve strategických rozvojových sektorech; zdůrazňuje, že cílem těchto opatření by mělo být, aby se zabránilo předčasnému ukončení školní docházky a zajistilo se, aby nabyté dovednosti odpovídaly stávajícím a budoucím potřebám pracovního trhu;
10. vyzývá Komisi a členské státy, aby vyhodnotily důvody, proč vnitrostátní nástroje pro boj s nezaměstnaností mladých lidí, zejména v případě mladých žen, nejsou účinné, a aby prosazovaly výměny osvědčených postupů a modelů, které přinesly pozitivní výsledky na evropské úrovni, jako je například snížení míry předčasného ukončení školní docházky, návrat do vzdělávacího systému, plynulý přechod ze vzdělávacího prostředí do pracovního, snížení míry nezaměstnanosti mladých lidí a přístup k zaměstnanosti pro znevýhodněné skupiny;
11. zdůrazňuje, že vytváření nových pracovních příležitostí musí být doplněno o prováděcí opatření ke sladění pracovního a rodinného života, povzbuzení mužů a žen, aby se o své povinnosti spojené s domácností dělili, a k pomoci mladým matkám při návratu na pracovní trh tím, že se jim poskytnou dostatečné, dostupné, cenově přijatelné a vysoce kvalitní služby péče o děti (jako jsou mateřské školy, jesle a zařízení pro volnočasové

aktivity dětí) a služby pro závislé osoby ve veřejném i soukromém sektoru; zdůrazňuje, že takováto opatření by zabránila riziku, že by se matky musely odcházet z práce nebo se vzdát své kariéry anebo se musely rozhodnout, že nebudou mít rodinu či její založení odkládat, a sníží riziko, že by se jejich děti musely potýkat s chudobou a sociálním vyloučením; vyzývá v této souvislosti Radu k tomu, aby spolu s Parlamentem našla společný postoj ke směrnici o mateřské dovolené;

12. vyzývá členské státy, aby podporovaly zpřístupnění pracovního trhu mladým ženám a přijaly opatření, která by jim umožnila na něm setrvat, přičemž je třeba se zaměřit se na kvalitní pracovní příležitosti a profesní růst s cílem sjednotit přístup k pracovním a profesním příležitostem a mzdovým rozdílům, což bylo na pracovišti vždy výrazným rysem vztahu mezi ženami a muži;
13. žádá o přijetí opatření zaměřených zejména na skupiny mladých žen se zvláštními potřebami, tj. žen se zdravotním postižením, žen z řad přistěhovalců nebo menšin, žen s nízkou úrovní vzdělání či bez vzdělání, žen, které se staly obětí násilí založeného na příslušnosti k pohlaví, žen které zanechaly prostituce či opustily vězení, a pro něž je nalezení pracovního místa o to obtížnější;
14. vyzývá Komisi a členské státy, aby pořádaly kampaně a poskytovaly dostatečné informace o programech podporujících pracovní příležitosti a o přístupu k sociální péči a zařízením pro péči o děti;
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly využívání práce z domova jak v podnikatelské sféře, tak i v orgánech veřejné správy, a poskytly tak mladým lidem možnost vydat se na pružnou a dynamickou profesní dráhu;
16. zastává názor, že pomoc ženám k návratu na trh práce vyžaduje vícerozměrná politická opatření zahrnující celoživotní vzdělávání a kroky vedoucí k boji proti nejistým pracovním místům a k podpoře míst, která zaručují práva pracovníků a na žádost žen i přizpůsobené postupy v oblasti organizace práce, díky nimž nemusí odcházet ze zaměstnání či přerušovat kariéru;
17. vyzývá členské státy, aby vytvořily vhodné politiky, které budou v plném souladu s evropskými a vnitrostátními právními předpisy, a přijaly zvláštní opatření zahrnující programy odborné přípravy zaměřené na praktické uplatnění a programy pracovního uplatnění cílem zajistit mladým mužům i ženám rovné příležitosti při získávání skutečných pracovních zkušeností;
18. vyzývá Komisi a členské státy, aby začleňovaly hledisko genderu do všech politik a sledovaly strategie podporující přístup nezaměstnaných občanů k náborům a službám sociální pomoci;
19. vyzývá členské státy, aby podpořily a uznaly neformální a informální vzdělávání a práci v mládežnických organizacích jakožto nástroje, které umožňují studentům navazovat jejich první kontakty s trhem práce;
20. vyzývá Evropskou Komisi a členské státy, aby sledovaly a zveřejnily veškeré údaje týkající se politik boje proti nezaměstnanosti mladých lidí (včetně provádění záruk pro

mladé lidi), sestavovaly regionální statistiky podle jednotlivých členských států a věnovaly zvláštní pozornost genderovým hlediskům; dále žádá, aby bylo provádění a sledování těchto politik součástí evropského semestru a doporučení určených jednotlivým zemím;

21. žádá Komisi a členské státy, aby při přijímání rozhodnutí o programovém období 2014–2020 určily přísnější a vyčíslitelná kritéria pro stanovení, sledování a hodnocení cílů strukturálních fondů se zvláštním zaměřením na boj s nezaměstnaností mladých lidí, které by rovněž mělo být měřitelné z genderového hlediska (v období let 2007–2011 představovaly 52 % příjemců finančních prostředků z evropských strukturálních fondů ženy);
22. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly nezbytná opatření k boji proti stereotypu, že podnikání je rizikové a převážně mužské povolání; zdůrazňuje, že za účelem celkového posílení postavení žen na trhu práce a účinnější podpory podnikání by měla být přijata opatření k prosazování regionální a mezinárodní spolupráce podnikatelek a mělo by být povzbuzováno vytváření sítí platforem pro výměnu zkušeností a osvědčených postupů;
23. vyzývá Komisi, aby zvážila další úpravu ESF s cílem zajistit dodatečnou podporu v oblasti vzdělávání mladých žen, jejich přístupu k zaměstnání a k péči o děti;
24. vítá prohlášení Komise, že v rámci VFR pro období 2014–2020 vyčlení 6 miliard EUR na iniciativu podporující zaměstnanost mladých lidí; dále poukazuje na to, že z 82 miliard EUR nepřidělených evropských finančních zdrojů, které měly být převedeny na iniciativy zaměřené na boj s nezaměstnaností mladých lidí, jak bylo oznámeno v lednu 2012, bylo použito pouze 16 miliard EUR (březen 2013); žádá, aby přidělování jakýkoliv prostředků bylo provázeno lepším a rychlejším plánováním a naléhavě vyzývá Komisi, aby v této souvislosti podporovala výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy; vyzývá členské státy, aby v souvislosti s bojem proti nezaměstnanosti mladých lidí přijaly co největší možné finanční závazky, včetně využití prostředků z vnitrostátních rozpočtů, a aby současně zohledňovaly genderová hlediska;
25. vyzývá členské státy, aby po dohodě s Komisí založily systém daňových pobídek s cílem prosazovat zaměstnanost mladých lidí a podporovat podnikání osob mladších 35 let, a to prostřednictvím motivace podniků, především malých a středních firem k tomu, aby zaměstnávaly mladé lidi na dobu neurčitou; za tímto účelem navrhuje, aby v souladu s návrhem Komise představeném v balíčku opatření týkajících se zaměstnanosti mohly členské státy používat nástroj zaměstnaneckých subvencí a snížení daňového zatížení s hlavním záměrem uhradit zaměstnavatelům příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění;
26. vyzývá členské státy, aby se souhlasem Komise zavedly opatření a úlevy pro učňovské smlouvy a zvýhodnění pro nové podniky mladých lidí mladších 35 let; domnívá se především, že členské státy by měly poskytovat větší a lepší služby podpory pro začínající podniky, organizovat informační kampaně ohledně možností a vyhlídek týkajících se nezávisle výdělečné činnosti, zajistit větší spolupráci mezi službami pro vyhledávání práce a poskytnout podporu podnikům, včetně pomoci prostřednictvím (mikro)financování;

27. vyzývá Komisi a členské státy, aby do rozhodování, politik a programů týkajících se boje proti nezaměstnanosti mladých lidí povinně zapojovaly organizace mládeže a sociální partnery a konzultovaly je s nimi, a stejně tak je zapojovaly do provádění, sledování a dalšího rozvíjení záruk pro mladé lidi, iniciativ na podporu zaměstnanosti mladých lidí a Evropské aliance pro učňovskou přípravu; vyzývá k tomu, aby byly mladé dívky ve větší míře zapojeny do mládežnických a studentských organizací a následně do činnosti nevládních organizací s cílem posílit jejich postavení a zvýšit jejich vliv;
28. vyzývá členské státy, aby podporovaly rozmanité zastoupení mužů a žen v pracovních týmech a na pracovištích s cílem dosáhnout lepších pracovních výsledků;
29. vyzývá členské státy, aby zavedly politiky, které by povzbuzovaly lidi, zejména mladé ženy, aby zůstali v pracovním poměru.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	29.5.2013
Výsledek konečného hlasování	+: 28 -: 0 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Norica Nicolai, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Roberta Angelilli, Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Katarína Neveďalová, Chrysoula Paliadeli, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Martina Anderson